

ZPRAVODAJ VELKÉ NĚMČICE

Číslo: 6
Ročník: L
ČERVEN 2026

Výsledky v třídění odpadu v roce 2025

Pavel Nápravník

Vážení spoluobčané,

s velkou radostí a upřímným poděkováním se s vámi chceme podělit o mimořádně povzbudivou zprávu. V roce 2025 dosáhla vytríděnost komunálního odpadu v obci Velké Němčice hodnoty **68,49 %**. Celkově bylo vytríděno **627,745 t**. S potěšením můžeme konstatovat, že zákonem stanovenou hranici pro obec, která od roku 2025 činí nejméně 60 %, Velké Němčice v roce 2025 nejen splnily, ale s výsledkem 68,49 % také výrazně překročily. Tento výsledek představuje významný úspěch celé naší obce a je jasným dokladem toho, že odpovědný přístup k životnímu prostředí je ve Velkých Němčicích pevně zakořeněn.

Takto vysoká míra vytríděnosti není náhodná ani samozřejmá. Je výsledkem každodenní poctivé práce, ohleduplnosti a zodpovědnosti vás všech – obyvatelů, kteří pečlivě třídí papír, plast, sklo, kovy i bioodpad a svým přístupem významně přispívají k ochraně našeho společného prostředí.

Každá správně vytríděná lahev, krabice či plechovka má svůj význam. Díky tomuto zodpovědnému přístupu se daří omezovat množství směsného komunálního odpadu, snižovat zatížení skládek a zároveň umožnit další využití cenných surovin. Třídění odpadu má dnes nejen ekologický, ale i

stále významnější hospodářský rozměr, a proto je tento výsledek o to cennější.

Dosažených **68,49 %** je společným úspěchem celé obce. Patří všem, kdo se na něm podílejí – občanům, pracovníkům obce i těm, kteří zajišťují každodenní fungování odpadového hospodářství. Je to výsledek, na který můžeme být právem hrdí.

Dovolte nám proto vyslovit všem občanům Velkých Němčic srdečné poděkování. Vaše ochota, ukázněnost a zodpovědný přístup si zaslouží uznání. Právě díky vám patří naše obec mezi místa, kde ochrana životního prostředí není jen proklamací, ale skutečnou součástí každodenního života.

Přejme si, aby se nám tento skvělý výsledek podařilo společně udržet i v dalších letech. Každý správně vytríděný

odpad má smysl – a každý z vás má na tomto úspěchu svůj důležitý podíl.

Děkujeme vám všem, že vám na Velkých Němčicích záleží a že svým každodenním přístupem pomáháte udržovat naši obec čistou, příjemnou a odpovědnou i pro budoucí generace.

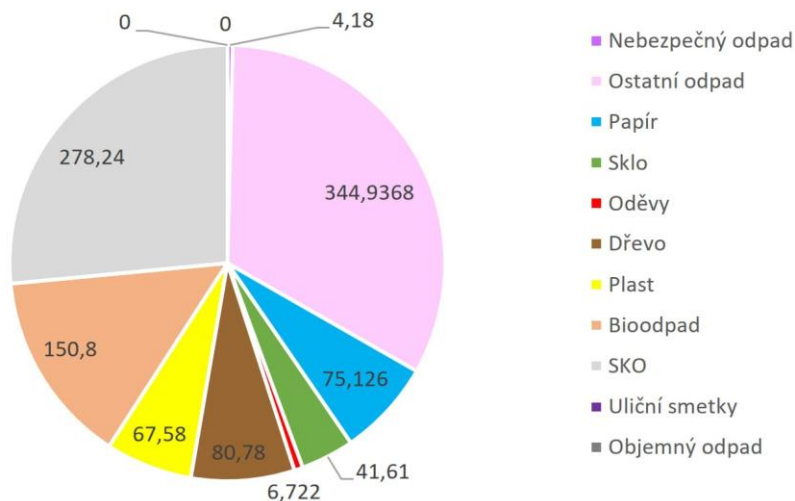
Školka v květu – otevřená světu.

Za kolektiv zapsala Jana Střelcová, učitelka MŠ

Májová zeleň probouzí zem i lidská srdce... je to čas, kdy země dýchá květy a dny voní nadějí.

Jak už vám napovědělo předchozí motto, květen v naší mateřské škole byl plný zážitků, nových dovedností a dojemných okamžiků. Podívejte se společně se mnou, co všechno naši předškoláci zvládli **na dopravním hřišti aneb „pozor svítí červená!“**

Celkové množství odpadu v tunách (2025)

V pondělí 4. května se vydali běžnou autobusovou linkou do Hustopečí na dopravní hřiště. Bezpečně a s přehledem jsme zvládli cestu z autobusového nádraží přes město až na dopravní hřiště, kde už na nás čekal dopravní komisař. Hernu jsme vyměnili za opravdové silnice a proměnili jsme se v řidiče a cyklisty. Naučili jsme se poznávat dopravní značky, funkce semaforu a známe důležitá telefonní čísla integrovaného záchranného systému. Trénovali jsme bezpečnou jízdu na kolech i koloběžkách a víme, proč je helma na hlavě naprostou nezbytností. Všichni naši malí motoristé zvládli jízdu na kole a křižovatky bez nehod a s úsměvem.

Nejkrásnější tečkou za uplynulými dny bylo **slavnostní vystoupení dětí v kulturním domě** pro naše maminky ve čtvrtek 7. 5. 2026 odpoledne. Sál kulturního domu se zaplnil láskou, písničkami a možná i slzičkami dojetí. Každá třída si připravila pod vedením p. učitelek jedinečné představení.

Třída našich nejmenších se proměnila v roztomilou berušku se srdcem na dlani, které dojaly celé publikum.

Děti ze třídy Medvídků nás skvěle pobavily zpěvem i tancem veselých zvířátek a nechyběly ani legrační básničky.

A předškoláci – tedy děti ze třídy Koťátek nám dokázaly, že znají nejen hudební hry a rozpočítadla, ale jsou i skvělými herci v pohádkách „O červené Karkulce“ a „Perníkové chaloupce“.

V samém závěru besídky se slova ujal pan starosta Pavel Nápravník. Velmi vřele poděkoval všem zúčastněným rodičům i dětem za nádhernou atmosféru.

Následoval dojemný moment, kdy pan starosta rozdál kytičky všem paním učitelkám jako projev uznání a poděkování za naši obětavou celoroční práci s dětmi.

Každá maminka dostala od svého dítky vlastnoručně vyrobené přáníčko a kytičku.

Jménem celého našeho kolektivu děkujeme všem rodičům za obrovskou

Jednota OREL Velké Němčice zve na

„DĚTSKÝ DEN“

- sportovní soutěže včetně střelby ze vzduchovky
- znalostní a poznávací kvíz z fauny a flóry
- táborák a vyhlášení výsledků na faře

KDY: neděle 14.6. od 15:30 h.

KDE: areál u kostela

Občerstvení zajištěno, jste srdečně zváni

podporu a potlesk, který všem dětem rozzářil oči.

V pátek 15.5.2026 jsme zahájili s našimi předškoláky **plavecký kurz v krytém bazénu** v Hustopečích. Celý kurz obsahuje celkem 10 lekcí a my už máme za sebou 4 lekce. V bazénu se z nás stali odvážní námořníci a mořské panny. Plavání nám přináší spoustu radosti z vody. Již jsme překonali počáteční strach z hloubky, učíme se splývat a dýchat do vody, umíme se potopit pro hračku a nejvíc nás baví skluzavka do vody a závody v kraulovém kopání. Až budeme mít za sebou všech 10 lekcí, čeká nás setkání s vodníkem, který nám předá mokré vysvědčení plné šupinek za zvládnuté úkoly a věřím, že ne jeden z nás se stane zdatným plavcem.

A to je prozatím vše. Před sebou máme závěr školního roku a ještě několik akcí. Jaké to budou se dozvíte v dalším vydání zpravodaje.

Dovolte mi se s vámi prozatím rozloučit a to opět trochu poeticky.

.... s májovým sluncem rozkvétá i ten nejmenší dětský úsměv a dětský smích je tou nejkrásnější májovou melodií.

Vývoj obce Velké Němčice

(Počty domů a obyvatel)

Václav Fiala

V tomto článku chci představit Velké Němčice v historii hospodářského růstu podle počtu domů a obyvatel z dochovaných pramenů. Prvním z dochovaných pramenů pro obec je urbář z r.1642. Urbáře vznikaly z inici-

ativy majitelů panství a statků pro evidenci platů a dávek, které jim plynuly z poddanských usedlostí. Povinnosti poddaných tvořily buď peněžní platy, naturální dávky nebo robota. Jednotlivé druhy se mohly navzájem doplňovat. Zatímco ve středověku převažovaly dávky v naturáliích a posléze v penězích, pro raný novověk je charakterističtější, že vrchnost ukládala více roboty.

Od poloviny 16. století lze považovat Velké Němčice za bohatou vesnici; na začátku 17. století bylo zde 142 domů, 650 ha obdělávaných polí a 320 ha vinic. Hospodaření obyvatel se opíralo především o zemědělskou výrobu a vinohradnictví. Řemeslníků bylo málo, zpravidla jen nájemci u panského zařízení, jakými byla kovárna, mlýn, pivovar, cihelna či palírna. Podle urbáře z 8. září 1653 a pamětního záznamu tehdejšího pána Němčic Šimona Kratzera bylo za třicetileté války (hlavně v r. 1645) zničeno městečko s panstvím tak hrozně, že v roce 1667 dvaadvacet let po ní vrchnost přiznala, že má zde pouze 44 osedlých, 13 **lhotních** a 34 pustých domů. Přehled domů a počtu obyvatel je v tabulce na konci článku. Počet obyvatel je u prvních roků (1600*,1667*) odhadnut; můžeme přibližně určit i tehdejší počet obyvatel osady, znásobíme-li počet lánů, chalup a domů číslem sedm; k tomu je nutno ovšem odhadem připočítat obyvatele dvorů, mlýnů a far. Koncem 17. a v průběhu 18. století dochází k velkému

nárůstu nových chalup **hoferů**, bezzemků a příslušníků rodin, kteří po svých rodičích nezdědili žádnou usedlost, neboť majetek přecházel vždy na nejstaršího syna. Chalupy se stavěly na půdě, kterou postupovali starší svým příbuzným nebo na půdě vrchnosti, která si tak zajistila trvalé pracovníky na svém majetku. Tak např. v r. 1775 bylo v Němčicích 27 půllánků, 53 čtvrtlánků a jedenáct chalupníků, vedle toho žilo ještě 32 chalupníků v nájmu na panské půdě. Obytné sklepy vlastnilo 25 svobodných lisovníků. V katastrálním soupisu z tohoto roku se také setkáváme poprvé s číslováním usedlostí, protože všechny domy v celém státě byly podle císařského nařízení z r. 1771 za vlády Marie Terezie očíslovány. Kostely, kaple a neobydlené věže se již od dob Marie Terezie nečíslojí.

Jednotlivé domy byly napřed ve středověku stavěny ze dřeva a později až do konce 19. století z nepálených cihel /**kotovice**/ a střechy ze slámených **došků** kromě veřejných budov (zámek, fara apod.) Ještě za první světové války byla více než třetina domů s doškovou střechou. Zdi byly podrovnávány tmavou barvou, „mórem“ z ovesné slámy nebo rozmočeným popelem a modrou barvou. Domy byly stavěny jako zemědělské usedlosti, na dvoře bývaly mašale pro dobytek a někdy končil dvůr stodolou. Dnes už samostatnou stodolu v obci těžko hledáme. V době před první světovou válkou se vzhled domů podstatně měnil a to tak, že dům byl rozdělen úzkou síní na dvě poloviny se světnicí vpředu a obytnou kuchyní vzadu. Novému způsobu bydlení napomáhaly i časté požáry, při řadové staré zástavbě se požár velmi rychle šířil přes doškové střechy a vždy vyhořelo i několik domů, někdy i celá ulice. Proto se začaly stavět kvalitnější domy z pálených cihel s protipožárními štíty a s bezpečnými střechami.

V nedávné historii nejvíce pak utrpěla obec při osvobozovacích bojích za druhé světové války, kdy polovina domů, celkem 186 jich bylo úplně

zničeno. Po válce se začaly opět stavět modernější domy se širšími okny, a i s lepšími hospodářskými budovami jednotlivých zemědělských usedlostí. Po založení zemědělského družstva v r. 1957 tyto ztrácely svůj hospodářský zemědělský význam a od sedmdesátých let minulého století docházelo k další modernizaci ve výstavbě a rekonstrukci domů /někdy i necitlivě z hlediska vesnické architektury/. Byla postavena nová ulice-část Zádvořník, kde výstavba rodinných domků pokračuje. U nás vzhledem k rázu jihomoravské vesnice a celkovému vývoji se neuchovaly typické hospodářské selské stavby-statky podobně jako tomu je např. v jižních Čechách. Uchoval se pouze staletý mlýn a jeho hospodářské budovy. Jak lze citlivě zachránit starý rozpadající se mlýn a přeměnit jej v nádhernou reprezentativní firemní budovu a výrobu kytar, to se podařilo současnému majiteli. Mlýn a celý soubor nemovitostí zámku byly prohlášeny v r. 2006 za kulturní památku. Stal se tak opět i novou dominantou obce; majitel poskytuje areál mlýna k pořádání různých kulturních a společenských akcí, a tak staletý mlýn vždy opět zkrásní. Další chráněné staré budovy obce na svou rekonstrukci snad ještě čekají. Poslední moderní výstavbou v současném duchu je nová čtvrť směrem k Nosislavi a Moutnicím. Obec tak nechtěně ztrácí svůj bývalý vesnický ráz a přibližuje se městu. To také dokumentují počty aut, vozovky, nové chodníky, betonová stání a mizející zeleň klasických jihomoravských předzahrádek. Úbytek vegetace má vliv na letní přehřívání a snižuje také zachytávání prachových částic. Nejvíce domů v historii obce za časový úsek se postavilo docela nedávno. Za posledních padesát let se zvýšil počet domů skoro o třetinu, o 180 domů na 590 v roce 2021.

K Velkým Němčicím také náleží osada Boudky a Nová Ves. Původně byly založeny jako hospodářské dvory, první písemné zmínky o nich se objevují v 17. století. Na Boudkách je ulice rodinných domků, jinak

se i v dnešní době obě osady převážně využívají k podnikatelským účelům. Katastr obce zabírá území o rozloze 2197 ha.

V počtu obyvatel na jeden dům obec dosáhla svého vrcholu v roce 1890, kdy na 293 domů bylo 1578 obyvatel, t.j. průměr 5,4 obyvatel na jeden dům. Počet obyvatel se podařilo překročit až za jedno století v roce 1991, kdy mají Velké Němčice 1624 obyvatel na 479 domů s průměrem 3,4 obyvatele na jeden dům. Průměr-počet obyvatel na dům se oproti r. 1890 snížil skoro na polovinu, a naopak se počet domů zvýšil 1,6krát. Určitě na to mají vliv i obě světové války v minulém století, a hlavně také nynější životní styl. V současné době má obec 1749 obyvatel.

Obec je vždy silně ovlivňována kvalitou veřejné infrastruktury. Sem patří všechno, co souvisí s občanskou vybaveností, /veřejné stavby, silnice, chodníky, prostranství a zeleň, inž. sítě, energie, plyn, voda atd./, vzděláním a výchovou, sportem, zdravotními službami, kulturou, veřejnou správou, zkrátka životem v obci. Zásluhou minulých vedení obce, spolků, organizací a mnoha šikovných lidí jsme došli až k současnosti Velkých Němčic. Poslední velkou akcí je sportovní hala. Ale to vše by bylo na samostatnou kapitolu.

Pozn.: Velké Němčice byly rozhodnutím Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR **ustanoveny k 1. prosinci 2006 městysem**, 5. dubna 2007 jim byla udělena jako komunální atribut vlajka se znakem. Vlajka vychází z historického znaku a barev; tvoří ji dva pruhy, v levém červeném je bílá berla, v pravém žlutém je polovina černé figury moravské orlice. Znak je také tradičně označen na pečeti, dokumentech a razítkách a tvoří tak stálou heraldickou symboliku Velkých Němčic.

První písemná zmínka o Velkých Němčicích je z 27. listopadu 1228, kdy král Přemysl Otakar I. při vysvěcení chrámu velehradského kláštera nechal vyhotovit listinu

známou jako Velehradské privilegium, kde potvrzuje svobody klášteru i jeho dosavadní pozemkový majetek a zde se mezi padesátkou lokalit objevuje i jméno *Nemshice*.

/Z toho je patrné, že do výročí 800 let od první písemné zmínky o naší obci to už není tak daleko. /

Zpracoval: Václav Fiala, VN říjen 2009, březen 2026

Vysvětlivky

- **kotovice** = nepálená hliněná cihla vyrobená z jílovité hlíny s příměsí plev a vepřových štětín (vepřovice), sušená na slunci. Ve vesnickém stavitelství se nepálené cihly rozšířily v 18. a zejména v 19. století (hlavně v důsledku tereziánských protipožárních nařízení). Vyráběli si je hospodáři sami nebo specializovaní cihláři. Právo vyrábět cihly přiznal poddaným (na jejich pozemcích pro vlastní potřebu i na prodej) dvorský dekret ze 4. února 1819. Nepálené cihly se vyskytují pod řadou lokálních označení, říkalo se jim také vepřovice, měly také dobré tepelně izolační vlastnosti, horší pevnost proti klasickým páleným cihlám.

- **došky** = snopy z dlouhé rovné slámy používané dříve jako krytina střechy. Došek – jeden snopek měřil 110 až 140 cm a vážil až 4 kg, vyráběly se většinou ze žita, dlouhá a rovná stébla, případně ječmene nebo ovesa, ty byly zase méně nasákové na vodu. Na jeden metr čtvereční bylo potřeba cca 15 došků. Střechy z došků měly prudší sklon kolem 45°.

- **lhotní** = dům, osada; název lhotní napovídá o tom, že i např. obce (vznikl tak název Lhota) byly zakládány na tak zvaném "lhotním systému", což znamenalo, že osadníkům byla poskytnuta na určitou dobu lhůta (lhuota, **lhot**a), třeba několik let, kdy byli osvobozeni od různých dávek a povinností vrchnosti.

- **hofer, podruh** = nájemník bydlící v nájmu (tedy podruží) u sedláka nebo vrchnosti. Zpravidla se živil jako námezdní zemědělský dělník, také čeledín. Na Moravě se podruhům říkalo **hofer**, protože obývali stavení ve dvoře (*z němčiny* der Hof = dvůr).

- **např. výsledky sčítání lidu 26.3.2011 VN**

pozn.: zajímavé, že se při sčítání neuvádí počet domů v obci č.p.

obyvatelé	obydlené domy	obydlené byty
1752	508	584

Prameny:

Augustin Kratochvíl: Židlochovský okres 1910

Karel Mlateček a kolektiv: Velké Němčice 2009

Václav Fiala: Z podkladů pro knihu VN 2009, prameny vychází hlavně z děl historika Ladislava Hosáka

(Žádná část tohoto materiálu nesmí být kopírována či jinak šířena bez souhlasu autora. VF.)

Z činnosti jednoty Orla

Pavel Nečas, starosta jednoty Orla

Jednota Orel rozvíjí celoročně především svoje sportovní, ale i kulturně společenské aktivity.

V neděli 7.června nachystáme slavnost Božího těla a o týden později v neděli 14.června, u příležitosti svátku jednoho z patronů našeho kostela sv. Víta, uspořádá naše jednota spolu s farním úřadem již tradiční „**Dětský den**“ s rozmanitými sportovně dovednostními soutěžemi. Sportovní soutěže budou zásluhou našich myslivců oživeny v jejich klubovně ještě soutěží ze znalostí naší přírody a ukázkami jak živých, tak i vycpaných zvířátek. Dětský den bude začínat v 15.30 v areálu u kostela a končit bude na faře slavnostním vyhlášením výsledků soutěží a opékáním buřtů na ohni.

V pátek 7.srpna pořádáme již tradiční **předhodovou besedu** u cimbálu, která je spojena s ochutnávkou vín jak místních, tak i přespolních vinařů a vinařských firem. Dlouhodobě se nám daří sehnat na tuto dobu úctyhodnou kolekci vzorků, z nichž si určitě vybere každý milovník dobrého pití. Komornější atmosféra na nádvoří mlýna u cimbálové muziky se sklenkou vína tak navodí příjemnou atmosféru. Rozjíždí se hody, které pak gradují v sobotu a neděli se stárky a dechovou hudbou.

V měsíci srpnu (9.8.-15.8.) zajišťuje naše jednota pro děti týdenní orelský tábor s tematickou táborovou hrou „**cesta do středověku**“ pod vedením Otce Petra Havláta. Tábor se koná v Orelském rekreačním středisku Bukovina nedaleko od poutního místa Křtiny a je určen pro děti od 7 do 14 let.

První neděle v září (6.9.) patří již tradičně „**farnímu dni**“, konanému v kulturním domě a jeho přilehlých prostorách. Venku mohou děti dovádět na nafukovacím skákacím hradu, uvnitř si pak všichni mohou zazpívat s cimbálovou muzikou. Bývá připraveno bohaté pohoštění.

Ve vánočním období 25. prosince pořádáme **Štěpánskou zábavu**, letos nás provede vánočním večerem populární dvojice **DJ Patrick a Lucas**. Nebývá to každý rok, ale mezi Vánoce a Silvestrem probíhá v kulturním domě představení „**živého betléma**“, po jehož skončení následuje **žehnání mladých vín** spojené s jejich ochutnávkou. Loni a předloni se „živý betlém“ nekonal, pokud se letos podaří jej připravit, budeme vás o tom včas informovat. Doufáme, že si z našich kulturně společenských akcí může vybrat každý, ať už jde o děti, mládež, dospělé nebo naše seniory.